www.svoboda-news.com

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CI. No. 103. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JUNE 2, 1994. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 2-го ЧЕРВНЯ 1994. Ч. 103. РІК CI.

Пам'ятаймо про Україну!

ЗВЕРНЕННЯ І ЗАКЛИК ДО ЧИТАЧІВ „СВОБОДИ"!

Коли на початку квітня ц.р. у звідомленнях з засідання Головного Екзекутивного Комітету було подано, що з огляду на великі кошти видання щоденника „Свобода", які значно зросли у минулих чотирьох роках, делегати на черговій Конвенції мусять розглянути різні пропозиції, між іншим, можливість переходу щоденника на тижневик, або мусять затвердити значну підвишку передплати. Опісля на сторінках цієї сторічної газети почали появлятися голоси підтримки багатьох визначних громадських діячів для цього єдиного сторічного щоденника поза межами України.

Ось кілька голосів:

Д-р Лариса Онишкевич, Лоренсвілл, Н.Дж.: „Дозволте висловити свою думку: для того, щоб мати щоденник, члени УНСоюзу будуть платити навіть 60 дол. Але нам потрібно щоденника. Без нього затратяться зв'язки, життя громади, а й тоді також УНС".

Отець Е. Шараневич, Кергонксон, Н.Й.: „З хвилею проголошення незалежности України та з огляду на події, які тепер відбуваються в Україні, ми, діяспора потребуємо інформацій з нашої батьківщини кожного дня. Подаю сугестію наложення відповідної суми на членів УНС, як передплату за щоденник „Свобода".

Немає сумніву, що так Головний Екзекутивний Комітет, як і читачі, не хотіли допустити до цього, щоб „Свобода" перестала бути щоденником, хоча може не щоденно пошта доставляє його до місця замешкання читачів.

Тепер Головний Екзекутивний Комітет УНСоюзу звертається до всіх читачів, так членів, як і нечленів, з горячим проханням допомогти цей щоденник вдержати не тільки добрим словом про нього, але також і ділом, доплачуючи до своєї передплати та пересилаючи заразом щедру пожертву на Пресовий фонд „Свободи".

У повідомленні про підвишку є подано, що всі кошти однієї річної передплати виносять 112 дол. річно, а сам тільки друк і пересилка щоденника виносить 41.60 дол річно.

Конвенційні делегати взяли до уваги, що деякі читачі, старші віком, не будуть спроможні відразу платити вищої передплати і тому встановили таку малу підвишку та її поступовий зріст. Але всім відомо, що багато наших сеньйорів — це є найбільше жертвенні особи на всі громадські цілі, які скоро і щедро відгукуються на всі потреби, так на Північно-і Південно-американському континенті, як і за потреби братів і сестер в Україні. Головний Екзекутивний Комітет є переконаний, що і в

(Закінчення на стор. 3)

ЗДІЙСНЕНО ЗАМАХ НА ДЕПУТАТА УКРАЇНИ

Київ (УНІАР). — Тут 30-го травня представник Центру громадських зв'язків МВС України Олександер Наумов повідомив, що о 9:15 ранку вчинено замах на депутата Верховної Ради України Володимира Бортника. Невідомий стріляв у нього на вулиці Виноградній, коли Бортник підходив до свого авта. Одна куля вцілила в голову, а друга в плече. Злочинець викрав у нього „дипломат" і пакунок, проте інша течка з великою сумою грошей збереглася.

Потерпілий перебуває в лікарні. Мотиви злочину покищо не встановлені. В. Бортник належить до групи „Центр" і водночас є головою правління фірми „Украгротехсервіс".

О. МОРОЗ Є ПРОТИ ПРИВАТИЗАЦІЇ ЗЕМЛІ

Київ (УНІАР). — Тут у понеділок, 30-го травня, у приміщенні постійних комісій Верховної Ради відбулася пресова конференція голови Верховної Ради України Олександра Мороза. Від криваючи її, О. Мороз назвав факт обрання його на посаду керівника українського парляменту „оптимальним варіянтом", а також висловив надію, що журналісти відповідно реагуватимуть на те, що відбувається у Верховній Раді. Зі свого боку, Мороз пообіцяв „ставитися до журналістів коректно".

За словами Мороза, у Верховній Раді опозиції фактично немає, оскільки вона ще не оформилась, однак сили в парляменті вже розподілилися на такі групи: відносно ліві, відносно праві та відносно центристи. Щодо обрання заступників голови Верховної Ради, Мороз підкреслив: „нічого трагічного не відбулося і всі домовлення були виконані". Якщо ж „якісь певні сили" ставляться до обрання заступників негативно, то це, на думку Мороза, свідчить про „нестійкість, недостатню структурованість і подвійні стандарти при вирішенні тих чи інших питань у більшості депутатів".

На запитання щодо реформи землі О. Мороз відповів: „Торгувати землею ми не будемо". На його думку, перетворення сьогодні землі на товар є злочином перед державою і майбутніми поколіннями. Майбутню українську економіку він бачить як „ринкову, регульовану за допомогою держави". „Ми можемо з усім справитися і без допомоги західніх інвесторів, але в такому разі вони запізняться на наш ринок", — зауважив спікер українського парляменту. За словами Мороза, зміни до конституції щодо визначення функцій Президента покищо не розглядатимуться. Верховна Рада не встигне цього зробити, а кандидатуру прем'єр-міністра буде затверджено ще до президентських виборів, бо Уряд не працює, зокрема, міністри, обрані новим парляментом, не ходять на працю.

На іншій пресовій конференції, що проходила під гаслом „Криза у Верховній Раді: замовники і виконавці", виступили Вячеслав Чорновіл, Віктор Пинзеник, Павло Мовчан та Іван Заць. За словами Зайця, поведінка комуністів у Верховній Раді „веде до перевороту". Намагаючись очолити силові комісії (з питань ідеології, оборони, фінансів тощо) вони вже зараз розглядають Верховну Раду як місток у виконавчі структури.

П. Мовчан, який представляє фракцію „Державність", сказав: „Нинішня ситуація у Верховній Раді доводить, що комуністи і далі не стримуються перед тим, щоб змінити політичний курс в Україні".

Лідер фракції Руху В. Чорновіл зауважив: „Не зважаючи на те, що голова Верховної Ради робить спроби звинуватити демократів у блокуванні праці Верховної Ради, ми і надалі блокуватимемо рішення, які не відповідають засадам демократичного устрою держави".

Представники бльоку демократів підкреслили, що відмовляться від участи у формуванні комісій Верховної Ради і Кабінету Міністрів, якщо комуністи продовжуватимуть діяти такими методами. В такий спосіб демократи мають намір показати людям, хто винен у ситуації, яка сьогодні склалася в державі.

В Україні

КИЇВ. — Голова Верховної Ради України Олександер Мороз зустрівся з керівником регіонального представництва Світового банку в Україні Даніелем Кауфманом на прохання останнього. Під час розмови заторкнуто проблеми інвестування західнього капіталу в українську економіку. За словами Кауфмана, Світовий банк вже зараз може надати Україні щороку 1 більйон долярів, але для цього українська сторона повинна гарантувати юридичний захист чужоземних інвестицій.

СИМФЕРОПІЛЬ. — Тут створюється спільна група з представників Президента, Служби Безпеки України, Військово-морських сил України та Чорноморської фльоти, яка інформуватиме керівників Криму про пересування військ і бойової техніки СНД і України. Про це повідомив міністер служби державних справ Криму Віктор Мінін. За його словами, про це існує домовленність з керівництвом України, з метою зняти напругу в автономній республіці.

ТЕРНОПІЛЬ. — Тут 30-го травня на 36-му році життя помер заступник голови Тернопільської Міської Ради, народний депутат України, член Української Консервативної Республіканської Партії Роман Купер.

ХАРКІВ. До міста прибула група представників амбасади і державного департаменту ЗСА з питань торгівлі, які мають намір встановити партнерські зв'язки з підприємцями Харківщини. Гості відвідали виробниче об'єднання „Хартрон" та інші підприємства.

Відбулася німецько-французька зустріч

Мюнюз, Франція. — У понеділок, 30-го травня, тут відбулася чергова зустріч канцлера Німеччини Гельмута Коля і президента Франції Франсуа Міттерана. На цей раз головним предметом обговорення було військове співробітництво. Сторони погодилися розпочати програму створення нових сателітів-розвідників. Також йшла мова про створення нових видів зброї, яких потребують обидві армії.

Газети обох країн підкреслюють, що переговори проходили в дусі дружби і взаєморозуміння. Напередодні зустрічі Національний банк Франції і Дойче банк оприлюднили спільну заяву, в якій стабільність валюти і цінову політику назвали пріоритетними питаннями для обох країн. Така єдність поглядів стала можливою після того, як Дойче банк знизив відсоткову стопу і це значно послабило тиск марки на франк.

В економічній ділянці сторони обговорили способи зменшення дефіциту державного бюджету і безробіття.

Почалися маневри у Середземному морі

Париж. — Поблизу берегів Франції почалися військові маневри під назвою „Іль-Д'Ор-94 — Олів Верт -94". В них беруть участь 60 кораблів, 150 літаків і 10,000 вояків Франції, Великобританії, Німеччини, З'єднаних Стейтів Америки, Еспанії, Італії, Канади Греції і Туреччини.

Плян маневрів передбачає операції союзних сил, що діють під егідою Організації Об'єднаних Націй, з метою сприяння „дружній державі". Маневри триватимуть до 10-го червня.

На Союзівці відбудеться традиційний День Батька

Джерзі Сити, Н. Дж. — На Союзівці відбудеться у неділю,19-го червня ц. р, День Батька. Це вже 10-те із черги свято, яким УНСоюз вшановує батьків-союзівців.

У неділю в українській католицькій церкві та в українській православній каплиці відправляться Богослужби у намірені батьків. У пополудневих годинах відбудеться спеціяльна програма, в якій виступить танцювальна група „Вогонь" з Едмонтону у складі 45 осіб.

За дальшими інформаціями слід слідкувати у виданнях УНСоюзу. Щоб підно відзначити це свято проситься взяти численну участь, організовуючи автобусові поїздки. Гостям раді. Кімнати слід замовляти на тел.: (914) 626-5641.

Д. РОСТЕНКОВСКОГО ОБВИНУВАЧЕНО У ЗЛОЧИНАХ

Вашінгтон. — У вівторок, 31-го травня, федеральна лава присяжних обвинуватила конгресмена-демократа з Чикаго Дена Ростенковского у 17 кримінальних злочинах і віддала справу до судового розгляду.

Серед оскаржень: двадцять років корупції, включно з розтратою 500,000 дол. з його офіційного конта видатків на „власні користі, родини і приятелів"; крім того звинувачують його у шахрайстві, прикриванні фактів, самовільному втручанні та недозволених розмовах зі свідками і в конспірації. Прокуратура твердить, що конгресмен Д. Ростенкоскі буде потягнений до судової відповідальности до двох тижнів. Найбільш серйозне обвинувачення, яке потягає за собою кару 10-річного ув'язнення і 250,000 дол. кари, це самовільне втручання у розмови зі свідками.

Крім того, згідно з правилами Демократичної партії у Палаті Репрезентантів, обвинувачений конгресмен мусить негайно здати своє головство вищезгаданої комісії найстаршому демократові у цій же комісії, у цьому випадку 74-річному конгресменові-демократові з Фльориди Семові Гіббонсові.

Державний прокуратор Ерік Голдер, який представляв обвинувачення конгресмена Д. Ростенковского перед федеральною лавою присяжних, сказав опісля кореспондентам, що „сьогоднішні обвинувачення становлять зраду публічного-громадського довір'я для особистих користей. Іншими словами, ці твердження вказують, що конгресмен Д. Ростенковскі використовував своє виборцями дане становище для ошукання американського народу".

Від оскарженого та його оборонців не було жодних коментарів, одначе напередодні цих обвинувачень Д. Ростенковскі через речника комісії, яку він очолював, сказав, що буде боротися проти обвинувачень тому, що вони є неправдивими.

На М. Госокаву був напад

Токіо. — Тут у неділю, 30-го травня, стався атентат на колишнього прем'єр-міністра Японії Морігіро Госокаву, який зрезигнував зі свого становища у квітні цього року.

Напад відбувся під час прийняття з приводу роковини заснування Нової партії Японії, яку очолює М. Госокава. Коли він сходив з п'ятого поверху готелю, де проходило прийняття, на третій, до нього підійшов незнайомий чоловік і вистрілив з револьвера. Однак перший вистріл виявився неточним, а другого охоронці не дали можливости злочинцеві зробити.

Поліція розпочала слідство у цій справі.

Готується виставка документів визвольної боротьби України

Джерзі Сити, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Вже тільки короткий час ділить нас від святкувань 50-річчя УГВР, яке буде складатися із наукової конференції та святочного обіду із відповідною програмою, промовами співзасновників УГВР та мистецькими виступами.

Для заокруглення тих святкувань підготовляється виставка документів УГВР та визвольної боротьби України у час і після Другої світової війни, яка буде відкрита в тиждень перед святочним обідом, в неділю, 5-го червня, о год. 2-ій по полудні. Виставка буде проходити до 18-го червня, хоча не буде відкрита кожного дня.

На прохання однак подиноких груп, шкіл чи молодечих організацій організатори виставки, які приходять до редакції, щоб поінформувати точно про її підготову та зміст, заявляють, що кожночасно можна буде оглянути таким групам виставку за порозумінням з поодинокими членами комісії виставки. До цієї комісії належить: Іван Кобаса, голова, Осип Левицький — заступник, а членами є Олександер Білевич, Лариса Сонна, Стефа Чорна, Анна Гелетей-Заборська, Василь Харук, Василь Расяк і Петро Содоль. Членом комісії був також св. п. Михайло Юзенів.

Члени комісії у редакції „Свободи" (сидять, зліва): С. Чорна, І. Кобаса, Л. Сонна; (стоять, зліва): В. Харук, О. Білевич, О. Левицький, П. Содоль.

Щоб краще зорієнтуватися що саме на цій історичній виставці буде показане, просимо членів комосії, які майже в цілості прибули до редакції „Свободи", дати точніші інформації.

Довідуємося від Петра Содоля, який підготовляє матеріяли, що находяться в „Прологу", що підготовляється 50 плякатів із 80 світлинами, серед яких 50 індивідуальних і 30 групових, із копіями деяких документів та титульними сторінками видань. Більшість усіх цих матеріялів походить із приватного архіву Миколи Ледебя. Виставка буде мати три частини, які обнімають матеріяли УГВР, УПА і ОУН з років 1943—55, як також копії деяких ворожих документів, що їх вдалося дістати. Оригіналів книжок не буде виставлятися. Про виставку, яку підготовив Василь Харук з Українського Державницького Фронту, він інформує точно разом із І. Кобасою, головою комісії. Будуть виставлені світлини, книжки, поштові марки, портрети вождів, документи і відзнаки з років 1940—78 також приготовані до показу на відповідних аркушах.

Ввесь матеріял виставки розуміється матиме відповідні підписи, які підготовляє Л. Сонна, а члени комісії заповідають, що будуть присутні на виставці, щоб давати пояснення.

Від них довідуємося та-

(Закінчення на стор. 3)

В АМЕРИЦІ

ПІСЛЯ ДЕСЯТИЛІТНЬОГО застою та постійних втрат при спробах консолідації виробництва сільськогосподарської машинерії знову починають ставати на ноги, виказуючи чимраз кращі постійні заробітки. Це завдяки кращим, як сподівалися замовленням на трактори, комбайни та іншу сільськогосподарську машинерію. Найкращим доказом цих тверджень, на думку аналітиків, є звіт у цілому світі відомої фірми-виробництва сільськогосподарського приладдя Дір, де говориться про 189.3 міл. дол. заробітку, що є куди більшим у порівнянні з минулим роком.

У ПОНЕДІЛОК, 30-ГО травня, Ден Ростенковскі, конгресмен-демократ з Чикаго та голова Комісії засобів і способів, перервав свою кількамісячну мовчанку, коли йдеться про оскарження його федеральною прокуратурою в корупції. Він відкинув будь-які намагання прокуратури і його адвокатів про договорення, при чому заявив: „Я твердо вірю у свою невинність і тому буду боротися за відшкодування свого доброго імени в суді". З прокуратурою жодних домовлень робити не буду, бо я не поповнив жодних злочинів — моя совість залишається чистою". Справа Д. Ростенковського на думку багатьох є дуже не на часі, зокрема для справи президентського пляну охорони здоров'я, котрого він був одним із головних промоторів.

ЗГІДНО ЗІ СТАТИСТИКОЮ Американської спілки студентського здоров'я, понад 1 міл. американських студентів, які закінчили університетські студії та отримали дипломи, виходять у світ без будь-якого забезпечення охорони здоров'я. Хоча президент Билл Клінтон, пропонуючи свій плян охорони здоров'я, дуже підкреслює важливість і небезпеку коли його немає, то це не справляє потрібного враження на молодих людей. Вони у переважаючій більшості уважають, що їм забезпечення не потрібно, бо вони молоді і нічого з ними не трапиться.

ЩОБ ЗАСПОКОЇТИ критиків нової урядової програми щеплення мільйонів дітей з бідних родин, офіційні чинники намагаються доказати, що цей видаток є конечним. Критики уважають, що це зайва витрата грошей та ліків, яка дуже дорого обійдеться державі. Згідно з програмою щеплення будуть доступними для дітей нижче 18 років, чотирьох категорій: ті, які є в пляні охорони здоров'я Медікейд, і ті, які не мають жодного забезпечення, ті яких забезпечення не покриває щеплення та ті, які є дітьми американських індіян.

ЯК ВИГЛЯДАЄ з рішення Палати Репрезентантів, яка виділила 875 міл. дол. на допомогу здійснення реформ у Росії та інших країнах колишнього СССР, то ця допомога значно менша, як можна було сподіватися. Це на 25 міл. дол. менше, ніж плянувала Адміністрація президента Билла Клінтона. Згідно з пропозиціями Адміністрації, з виділеної суми Росія дістане трохи менше половини. Такою є нова політика Вашінгтону, який в минулі роки, навпаки, ставив Росію на перше місце, визначаючи пропорції наданої допомоги.

У СВІТІ

АГЕНТСТВО АССОШІЄЙТЕД Пресс інформує з Ізраїля, що уряд цієї країни відкинув рішення лідера Палестинської визвольної організації Ясіра Арафата щодо скасування ізраїльських законів у смузі Гази і в районі Єрихону, де віднедавна діє палестинське самоуправління. Агенство стверджує, що є деякі підстави очікувати екстремального повернення ізраїльських військ у смугу Гази.

ПРЕЗИДЕНТ ІРАКУ Саддам Гуссейн відібрав пост від прем'єр-міністра Гуссейна аль-Гудейра і призначив себе замість нього. Цей крок С. Гуссейна пояснив тяжкою економічною ситуацією і шаленим зростанням цін на харчі при швидкому знеціненні іракського динара. Звертаючись через радіо до іракської спільноти, С. Гуссейн пообіцяв вжити всіх потрібних заходів, щоб захистити населення країни від злиднів, „спричинених чотирирічним ембаргом ООН на торгівлю з Іраком".

УРЯД ФІНЛЯНДІЇ прийняв рішення провести 16-го жовтня цього року загальнонаціональний референдум щодо приєднання країни до Европейського союзу. Відтак 13-го листопада такий самий референдум відбудеться у Швеції, а 27-го листопада — в Норвегії, де вплив прихильників европейського об'єднання найслабший.

РОСІЙСЬКИЙ ГРОМАДСЬКИЙ рух „Милосердя" проголосив про створення Партії бідних. Лідер руху Н. Айвазян повідомив, що основою цієї партії стануть тисячі учасників благодійницьких зустрічей, які все частіше проводяться в Москві та інших великих російських містах. Н. Айвазян підкреслив, що 80 відсотків росіян живуть на межі злиднів, або вже й переступили її. Захищати інтереси знедолених зможе лише єдина організація, спеціяльна для цього покликана.

ПРАВОЗАХИСНА організація Міжнародна амнестія, головне бюро якої знаходиться в Лондоні, виступила з вимогою звільнити з ізраїльської тюрми Мордехая Вануну, який колись працював в ізраїльському ядерному Центрі Дімона, а після свого звільнення, вже проживаючи в Лондоні, засвідчив, що Ізраїль таємно від світу створив щонайменше 100 ядерних бомб. Відтак агенти ізраїльської служби безпеки викрали М. Вануну з Англії і привезли в Ізраїль, де в 1988 році суд засудив його до 18 років тюрми.

АГЕНТСТВО РОЙТЕР повідомляє з Канади, що троє громадян Оттави потрапили до шпиталю з діягнозою хвороби, котру спричинює різновид стрептококу групи А. Вона викликає змертвіння тканини організму. В Англії від цієї бацили-вбивці вже вмерло 13 осіб.

НА МІЖНАРОДНІЙ конференції в Сінгапурі, присвяченій розвиткові азіятських країн, прем'єр-міністер В'єтнаму Во Ван Кіет заявив: „Ми готові залишити позаду минуле і йти в майбутнє, готові відновити взаємини зі Зєдиненими Стейтами Америки в повній мірі — з метою зміцнення миру в Азіятсько-Тихоокеанському регіоні". Він повідомив, що його країна має намір у найближчий час стати учасником міжнародного договору про тарифи і торгівлю, а також повноправним членом АСЕАН.

SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holydays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні:
(202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send adress changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку-$22.00, на 3 місяці-$12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою.
За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Ідеологія і бизнес

Ідеться про суходільний Китай та американсько-китайські відносини. Колишній президент Джордж Буш, який був першим американським амбасадором у Китаї за президентури недавно померлого Ричарда Ніксона, признав був Китаєві статус найбільш упривілейованої країни — без огляду на масакру, що її перевів тамтешній уряд танками проти демонструючих на центральній площі Пекіну студентів і робітників у 1989 році. По нинішній день не проголошено, скільки осіб згинуло тоді, розчавлені танками та скільки осіб виарештовано в ході репресій проти опозиціонітів. Але Буш твердив, що співпрацею у ділянці торгівлі можна швидше і легше добитися якоїсь лібералізації комуно-китайського режиму, як його міжнародною ізоляцією та якимись санкціями. Буш знав особисто китайських лібералів, орієнтувався у тамтешніх відносинах і знав психіку китайців. Билл Клінтон, губернатор стейту Аркенсоне цікавився міжнародною політикою. Вигравши вибори і ставши президентом, Клінтон хотів змінити політику Буша у відношенні до Китаю, але зустрівся з рішучим спротивом всього бизнесового світу, включно з робітничими спілками. У висліді нарад, що їх подробиць не оприлюднено, президент Клінтон знову продовжив Китаєві статус найбільш упривілейованої країни.

У міжнародній політиці ідеологія не грає ніякої ролі. Вирішну ролю грає добра чи погана існуюча констеляція міжнародних сил та коречність збуту експортом до чужих країн — виробів свого промислу. Трудно, що їх має президент Клінтон із однопартійним Конґресом, Пентаґоном і власною Радою безпеки, коріняються не тільки в його непідготовленості до найвищого в американській імперії становища, але й у його ліберальному світогляді. Він страшенне вразливий на пункті прав людини. Не всилі зрозуміти, що це „нормальна справа" — відсутність усіх прав людини в системі комуністичної диктатури, дармащо та система сама собою є ненормальним експериментом.

Очевидно, що в комуністичному Китаї нема людських і громадських прав, проголошених американською Конституцією з її всіма дотеперішніми додатками. Але в Совєтському Союзі за найбільш кривавої доби Й. Сталіна було ще менше людських і громадських прав, а демократичний бльок західніх альянтів, створений проти нацистської Німеччини і фашистської Італії тішився, що має союзника у сталінському СССР і саме Америка причинилася вирішно до програної Гітлера у битві під Сталінградом, доставивши Сталінові зброю, харч і всякий вираз тодішньої вартости 10-ти більйонів долярів.

Лібералізм наковів вже багато лиха в Америці, довівши до занепаду моралі й етики у приватному і суспільному житті, до зросту злочинства до затерти лінії, яка існує між свободою і свавіллям. Застосовування принципу прав людини також до найбільших злочинців, бо вони, мовляв, є також людьми, спричинило незупинну повінь злочинів в Америці, якої ще не бувало. Зокрема — Америка є країною бизнесу. Американський добробут приманює леґальних і нелеґальних імігрантів з усіх частин світу. Якщо ідеологія лібералізму з правами людини впереді шкодить бизнесові, як ось, наприклад, Китаю, то виграє бизнес. Билл Клінтон — людина безумовно доброї волі й високої університетської освіти, не всилі позбутися свого ультралібералього світогляду і повести межу за власним світоглядом та інтересом держави. Відсіль зиґзакуватість його закордонної політики, раз-у-раз взаємосуперечні заяви ту у підсумку — шкода для престижу Америки в широкому світі і шкода для престижу президентури.

КАЗАХСЬКІ ГАЗЕТИ повідомляють, що в республіці робиться спроба зформувати „тіньовий уряд". Серед найбільш ймовірних кандидатів на пост прем'єра називають Віталія Розе, заступника голови парляментарної комісії в питаннях економічної реформи. Цю ідею запропонувала група опозиційно наставлених депутатів Верховної ради. Вони прийшли до висновку, що теперішній кабінет міністрів не спроможеться вивести республіку з тяжкої економічної кризи. „Тіньовий уряд" плянує прийти до влади конституційним шляхом і навіть розраховує на підтримку з боку президента Казахстану Нурсултана Назарбаєва.

Микола Бараболяк

А ПОЛЬЩА?

II

Для українського виборця — це добра нагода для рефлексії. Майже певно, що лівацькі елементи України не вийшли б були з виборів 1944 року на пропорційній системі виборів гірше, як дістали у ними заведений. Одне було непростиме і глупе у цій їхній системі вимагати у повторних виборах абсолютної, не, як звичайно, прийнято, релятивної більшости віддатих голосів. Тоді не треба б забави утретє, чи ще дальші голосування (не відаю як то там у тих законах писано). Це на похвалу полякам, що без сумніву вказує на їх політичну зрілість.

Польща уже більш-менш пройшла під „лівацькою" (кажу лівацькою, бо справжніх комуністів нема вже ні у Польщі, ні теж в Україні — по них залишилась тільки назва) владою. З дня-надень політикою керує прем'єр-міністер „комуніст" Павляк, але не виглядає, що він попадає у суперечку з Лехом Валенсою. Найважливіше політичне питання у Польщі як і Україні — реформи. Напрям реформ нас тановив економіст Лешек Бальцерович ще за „правих" урядів. Цей курс продовжується без істотних змін і за Павляка. Ліві партії добули перевагу обіцяючи пом'якшити болячі наслідки економічних реформ, але не зійшли з курсу Бальцеровича. Вони знають, що завернути істотно зі шляху реформ, це знівелювати дотеперішні досягнення. А такі у них є; Польща зачала сплачувати закордонні борги, що важливе для її міжнародного економічного статусу; приватизаційна машинерія просувається досить справно, торговельні підприємства сприватизовані на 90 відс.; подібно державні фарми; перейшло у приватні руки сливе 1,000 великих державних підприємств, майже половина існуючих; торговельний дефіцит у них досить поважний, але не диво, Польща голодна на західні продукти. Інфляція наче приборкана, зі 640 відс у 1989 році досягла тільки 38 відс. у 1993 році. Злотий вагається дещо понад 20,000 за доляра, але устабілізувався і банки можуть діяти. Очевидно, маси не надто щасливі і нарікають, що тільки комуністам і різного сорту паскарям і злочинцям гарно ведеться. В Польщі близько 3 мільйони безробітних, плачуть пенсіонери і державні службовці, але витримують.

Перемогли у виборах „ліві" і в Польщі, і в Україні. Та одні „ліві" не рівні другим. Польські ліві — це польські патріоти, для яких Польща — це перше. Що „перше" для українських лівих??? І польська держава і польська нація — одне. Польщу тільки заторкнув російський культурний імперіялізм, коли Україну він підкорив глибоко. Визволившись від російського мілітарного імперіялізму, Польща вільна. Духово вільна.

Україна тільки щойно на світанку освободження від російського мілітарного імперіялізму та глибоко в путах культурного поневолення, чого навіть несвідома. Немає навіть проблиску проявів намагання процесу визволення відньо. Коли деякі міністри України у публічних виступах не заманіфестують навіть на вступі хоч кількома словами інтенції пошанувати рідну мову, як той наймарканніший проявник національного „я" й його окремішности, то це доказ, що вони в духовій російській неволі культурно рускі. А живемо в епоху, де рівень культурної індентичности — це основний критерій визнання тех політичної самостійности народу.

Подобає, що твориться українська держава. Дехто впевняє, що в нинішньому світі, теж, як минулими віками, нації формуються у державах. Тож нам нема виходу як погодитись із долею і допомагати будувати державу в надії, що з тим здійсниться теж наша мрія про українську націю. У поляків нація і держава — дійсність. У нас... Не вірю у цілісність і тривкість держави, де нема нації на її сторожі! В тому не можна порівнювати України з Польщею і дивуватись, що у них багато дечого виходить краще чим в Україні.

Д-р Олег М. Волянський

Лікарі Івано-Франківщини у боротьбі за здоров'я народу

Не є таємницею, що стан здоров'я українського народу є під цю пору незадовільний. Знаємо, що зараз смертність в Україні перевищує народженість. Цікаві інформації про ситуацію в Івано-Франківщині подає медичний двотижневик „Колега" (про який уже писано в „Свободі") у виданнях, починаючи від 1-го листопада 1993 року до 17-го березня 1994 року, котрі мені прислав д-р Павло Пуцій, архівар Українського Лікарського Товариства для рецензії.

В інтерв'ю із головним педіятром обласної адміністрації д-р Зою Ціхонь довідуємося, що смертність немовлят у Івано-Франківщині сягає 23.3 на тисячу народин, під час коли статистика каже, що, наприклад у Вінницькій і Черкаській областях смертність є менше як 10 на 1,000 народин. Хоч можна сумніватися, чи ці дані з Вінниці і Черкас є достовірними, то це не зменшує застрашливої ситуації в Івано-Франківщині. Лікарка Зоя Ціхонь, каже, що 90 відс. смертности немовлят є серед „неорганізованих дітей", тобто дітей, за якими нема постійного медичного нагляду, „а матері самі не йдуть до нас. Ми їх так навчили". Існує потреба організувати виїзди бриґад у села, включаючи спеціялістів різних галузей медицини, але є труднощі з бензиною. Другим чинником, що спричиняє смертність, є те, що 70 відсотків дітей до року приходять до лікарні запізно, уже у важкому стані. Третім неґативним чинником є факт, що 90 відсотків жінок, котрі приходять родити, мають анемію і приводять на світ нездорових дітей.

Щоб поліпшити стан здоров'я людей, треба, між іншими, підвищити кваліфікації лікарів і медичного персоналу в ділянці педіятрії і неонатології*). Потрібна апаратура, щоб виходжувати недоношених дітей; а також є недостача ліків, зокрема антибіотиків і гормонів. Управління охорони здоров'я організує допомогу новонародженим на місцях, де лікарні є вивінувані апаратурою для наглої допомоги новонародженим. В області створено „Фонд боротьби з дифтерією", що набрала епідемічної форми, для закупу вакцин.

Цікавим є також інтерв'ю в „Колезі" з головним лікарем сільської амбулаторії і лікарні „Верховинського району" в селі Красноїлі, д-ром Михайлом Дрогомирецьким. Воно відкриває ще інші труднощі у боротьбі за здоров'я народу, а саме: повна неграмотність людей щодо свого здоров'я, відсутність транспорту та економічні недостачі. Не краще виглядає ситуація і в Богородчанському районі, де, як каже часопис „Колега" з 9-го грудня 1993 року „показники здоров'я населення є одними з найгірших в області". Сумно представляється справа також у Коломийському районі, де при ріст населення впав із 1,260 осіб у 1987 році до менше як вісім у 1993, і в Рогатинському районі, де у 1993 році вперше смертність перевищила народжуваність.

Все ж таки бачимо також ознаки протидіяння цій пох мурій ситуації у сфері народного здоров'я. Наприкінці грудня 1993 року відбулося спільне засідання постійної комісії Верховної Ради України з питань здоров'я людини та Президії Профспілки працівників охорони здоров'я. Учасники зустрічі відзначили, що Уряд та керівництво державних органів влади не виконують вимог основ законодавства України про охорону здоров'я. Є недоліки у матеріяльному і фінансовому забезпеченні Служби здоров'я, як, наприклад, заробітна платня медичних працівників за листопад 1993 року становила лише 52 відсотки середньої заплати працівників промисловости. Профспілкові органи звернулися до Президента з вимогами „негайного вирішення проблем".

ЮНЕСКО проводить міжнародну програму вивчення здоров'я дітей у Европі, і серед 14-ти державучасниць є Україна. Вже півтора року проводиться дослідження, починаючи від вагітности матері до 6-го року життя дитини. Буквально все, що впливає на здоров'я дитини, буде зафіксоване, включно із обставинами вдома і здоров'ям батьків. Достовірні інформації дадуть змогу плянувати та успішно до-

(Закінчення на стор. 3)

* Неонатологія — ділянка медицини, що займається новонародженими дітьми.

В. Звіглянич

О. СОЛЖЕНІЦИН — ДЗЕРКАЛО РОСІЙСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

Уже майже готовий новий будинок під Москвою, куди у травні виїхав з Вермонту Олександер Солженіцин, чи не найбільш відома фігура російського закордоння, про яку написано безліч книжок і зусиллями як вітчизняних, так і американських обожнювачів таланту створена напівфойційна мітологія.

Її суть можна звести до кількох слів: Солженіцин — це людина, яка повалила совєтський комунізм, вперше написавши правду про сталінські концтабори (ГУЛаг). Солженіцин, як він про те писав в автобіографічній книзі „Бодался телёнок с дубом", над усе поважав правду і служінню правді присвятив свою творчість (маніфест „Жить не по лжи".) Інтереси правди змушують мене поділитися з читачами тими сумнівами, які виникли в мене стосовно фігури Солженіцина та мітів, які її оточують.

Міт перший. Солженицин — в'язень. Коли я ще перебував у Совєтському Союзі та тремтів від страху, читаючи „Раковий корпус", який мені дали на дві ночі (від страху,) оскільки за знаходження творів Солженіцина володар йшов у тюрму), мені й на думку не скидалося, що його написала людина, яка власне у таборі провела лише малу частину визначеного речинця, більшість терміну пропрацювала у суперсекретному і привілейованому науководослідному інституті НКВД у центрі Москви („шарашка"). Як математик за фахом, Солженіцин працював над математичною частиною проєкту ідентифікації анонімних телефонних дзвінків за магнітним записом (раніше Солженіцин працював тюремним бібліотекарем). Це було завдання надзвичайної державної ваги і перебувало під особистим контролем Сталіна і Берії. Тобто Солженіцин у той час прямо співробітничав з режимом, поваленню якого він, за його словами, присвятив життя і творчість. Про це нема згадки у його автобіографічній книзі. Про це згадує інший письменник дисидент, Лев Копелев, який виконував разом з Солженіцним лінґвістичну частину цього проєкту, і який засвідчив надзвичайну затятість Солженіцина у виконанні завдань наукового наглядача з НКВД.

Люди є люди, кому охота було з теплої Москви їхати до Сибіру на лісоповал за відмову співробітничати з режимом? Проте інтереси правди вимагали від Солженіцина дати оцінку цьому фактові його біографії. Без такої оцінки ми маємо враження, що він зазнавав неймовірних страждань, які й були згодом змальовані у його творах.

Міт другий. Солженіцин вперше розповів правду про ГУЛаг і перевернув свідомість совєтів та усього світу. Цю ідею активно підтримував сам Солженіцин та безліч його прихильників. Коли читаєш автобіографічного „Теленка", то складається враження, що московський „самвидав" читав виключно Солженіцина, що інших творів там просто не було. Між тим, ще задовго до Солженіцина, тему сталінських тюрем та концтаборів з виключною мистецькою достовірністю (чого бракує у Солженіцина) розкрив український письменник Іван Багряний. Солженіцин мав змогу ознайомитися з його творами, та визнавати твор чу першість Багряного. Про те він цього не зробив. І це також можна по-людському зрозуміти — кому з письменників, особливо якщо навколо твого імени здійнято такий галас, охота визнати, що ти є послідовник Багряного? Зрозуміло, що нікому. Але, припустимо. Солженіцин міг не знати про Багряного у СССР. Проте, виїхавши на Захід, він вже просто не міг не знати про нього. Саме Іван Багряний вперше наголосив на порядках та звичаях ГУЛагу, ієрархії соціяльних відносин всередині цієї „імперії в імперії". Усе це згодом повторив Солженіцин, який у своєму „Архіпелазі" узагальнив свідчення 200 колишніх зеків, які надіслали їх йому після опублікування книжки п. з. „Один день Івана Денісовича" у 1961 році.

Міт третій. „Один день Івана Денісовича" — повість, що суперечила канонам „соціялістичного реалізму". При пильнішому розгляді побачимо, що цей твір — це типовий „виробничий роман", жанр соціялістичного реалізму, що веде свій родовід від клясичного „Цементу" (1926) російського письменника Ф. Гладкова. Центральні теми цього жанру — моральна велич праці, виконання виробничого завдання понад усе, та оздоровлюючий вплив колективу на особу. Все це є провідні теми цього роману, а такі атрибути як перебування у

(Закінчення на стор. 3)

Злата Филипович

УРИВОК ІЗ ЩОДЕННИКА ЗІ САРАЄВА

(Із „Рідер'с Дайджест" переклала Любов Коленська)

II

10-го червня. — Ми вже довший час без електрики. На піддаші тато знайшов стару піч на дрова, ми поставили її на городі. На цій печі ми й варимо, як і зрештою усі наші сусіди. Яке щастя, що в нас є ця стара піч!

16-го червня. — Коли снаряд поцілив навпроти нашого дому крамницю — з брязкотом посипалось скло у наших вікнах. У цій хвилині мама і тато приготовляли полуденок, а я пішла нагору накривати стіл. Раптом почула несамовитий звук. У цьому самому моменті мама і тато опинилися біля дверей. Вони пригорнули мене і ми побігли до пивниці. Коли ми повернулися до нашого мешкання — застали у кімнатах повно побитого скла. Я знайшла кусок гільзи і ручку від ґранати. Богу дякувати, що я була в кухні — інакше мене поцілила б куля.

29-го червня. — Нудьга! Голод! Страх! Одтаке - моє життя— дитина без шкіл, ігор, без друзів і природи. Дитина без дитинства. Боже, чи колись цьому прийде кінець?! У мене підкочуються сльози... Я плачу...

3-го липня. — Перестають стріляти і мама іде до праці. Але вона завжди мусить перебігати отой лиховісний міст — ховаючи себе від стрілів. А потім мама каже: „Я ніколи не могла б подумати, що Мільяцька така широка ріка. Біжиш і біжиш і кінця не видно цьому мостові!" Це, „Міммі", страх. Страх, що тебе поцілять. Тато не працює. Ми двоє залишаємося вдома, чекаючи на маму. Як починають гудіти сирени на тривогу — нас охоплює журба — коли чи взагалі вона повернеться додому. І яке ж радісне відпруження, коли вона вертається до нас!

5-го липня. — Не пам'ятаю уже, коли останній раз я виходила з дому. Мабуть, ще як два місяці тому. Почуваюся, наче в клітці. Все, що я бачу через збиті ошибки у вікнах — це опустілий парк. Чую, як вибухають стрільна — і все довкола мене просякле війною. Не можу вже витримати. Хочу плакати і кричати на весь голос. Навіть не можу грати на фортепіяні. Він є у „небезпечній кімнаті" і там мені не дозволено входити.

14-го липня. — Ми дістали допомогу від Орґанізації Об'єднаних Націй: шість пушок яловичини, п'ять пушок риби, п'ять куснів мила, п'ять літрів оливи до варення. Для нас — це надзвичайна допомога. Тато мусів стояти в черзі чотири години, щоб цю пачку дістати.

29-го липня. — Мама приходить додому уся в сльозах. Вчора загинув перед самим своїм домом брат Срдіяна. Мама прочитує у газеті, що похорон був нині, то й запізно туди йти. Жах! Люди гинуть і навіть найближчі їхні друзі не можуть попрощати їх на похороні. А його жінка і троє дітей навіть не знають, що він уже не живе. І взагалі, хто-зна, коли зможуть довідатися вони про це, бож телефонічні лінії попереривані. Сараєво зовсім відтяте від решти світу.

18-го серпня. — Мама приносить додому воду. Їй це дуже важко, але цей тягар спав на неї, тому що в тата пропуклина. Чи можна собі уявити, що я зовсім забула, як це йти під душ чи набирати воду з крану. Замість душу — поливаємо себе водою із дбанка.

20-го вересня. — Нарешті. Яка радість! Я могла вийти з нашого дому. Але вулиці не ті, що були ще недавно, та й мало людей виходить з хат. А як і йдуть, то в них затурбований, сумний вигляд... Кожен поспішає з поникловою головою... Усі вікна у крамницях розбиті і ввесь крам сплюндровано. Мою школу поцілила бомба — і верхня частина будинку зовсім зникла. Начебто його ніколи й не було... Відвідала я своїх бабуню і діда. Вони пригорнули мене і цілували. Відколи я бачила їх останній раз — від чотирьох місяців — вони дуже похудощавіли й постарілися.

16-го жовтня. — Іноді йду до „небезпечної кімнати" і граю на фортепіяні. Дивлюся на музичні ноти і начебто завертаюся у часі. Й передо мною пересуваються обличчя моїх друзів. Усе це від мене відібрано, все кудись поділося...

19-го листопада. — На політичному овиді не діється нічого нового. Прийнято деякі постанови, та нам від того що?.. Ми і далі холоднемо від студені, примираємо голодом, плачемо і вмираємо. Іноді намагаюся пояснити всю цю безглузду політику; виглядає, що вся вона сьогодні — це серби, хорвати і мусулмани. Адже ж вони всі люди... Я ще донедавна не визначала моїх приятелів — на сербів, хорватів чи мусулманів. А тепер політика хоче їх одне від одного відсепарувати. Чому воно так?! Я ніяк не збагну.

3-го грудня. — Сьогодні мої уродини. Мені 12 років. День почався побеженнями і поцілунками. Увечері у нас зійшлися сусіди. Я дістала шоколяду, вітаміни, мило у формі сердечка, нашийник і кульчики. І начебто воно було зовсім гарно. Але чогось тут не доставало. Знаю — найважливішого — миру!

28-го грудня. — Мама і тато читають. Вони у світлі нафтової лямпи виглядають ще сумніше (у нас немає більше свічок і ми користуємось нафтовими лямпами). Тато страшенно помарнів. Навіть окуляри на ньому виглядають завелико. А мама стала худенька... худенька. Та й війна приспорила їм зморщок. Чи нарешті припиниться війна і мої батьки наново виглядатимуть, як ще недавно — сповнені радости, усміхнені, безтурботні.

6-го січня. Надворі мороз. Коли тато рубав дерево в студеній пивниці — відморозив собі руки. У кухні ми зуміли втримати температуру до 67 ступенів, тому й там принесли матраци, поклавши їх на долівку. І так спимо. Ми ще й придумали особливий спосіб купелі. Ми розпростираємо пластикові простирадла — і так створений таз є нашою ванною, а дбанок служить нам за душ.

8-го квітня. Наш улюблений канарок Кіко згинув. Він навіть не хворів. Бідний, мабуть, мав досить війни. Жив він з нами сім років. Довго був з нами. Я плакала. Тато поховав його в городі..

17-го вересня. — Кажуть, що завтра настане перемир'я Та в це я не можу повірити... Нині знову вибухла ґраната, вбивши трирічного хлопчика і поранивши його сестру і маму. Тепер у Сараєві нараховують 15,000 мертвих (в цьому 300 дітей), а 50,000 осіб залишились інвалідами на все життя. На вулицях я бачу людей на милицях, в інвалідському возику, без рук і без ніг... Останніх убитих немає місця вже де ховати — ні на цвинтарі, ні в парку.

29-го вересня. — Довкола нас затискається сталевий обруч війни і ми зловлені в пастку... Як би я хотіла мати крила і відлетіти геть з отого пекла. Але воно не вийде, бо такі ж крила повинні мати й моя мама і мій тато. А це неможливе! Тому я так тримаюся тебе, „Міммі" і вірю, що все оте лихе пройде. І знову буду жити, знову житиму в мирі.

* * *

23-го грудня 1993 року, два тижні після того, коли цей щоденник опубліковано; — Злата і її батьки виїхали на літаку Об'єднаних Націй. Але сотні тисяч голодних, перестрашених воєнним маривом дітей залишилося у Боснії. Щоденник цієї дівчинки, яка щойно підіймалася ростя,свідчить, як скоро діти у цій розбурханій крутіжем війни країні — втрачають дитинство.

Перші кроки у творчій майстерні

Наближається дата постановки п'єси в середній школі Непорочного Зачаття в Дітройті. Як звичайно перед такою виставою — великий рух. Відбуваються проби, вправляють молоді артисти, танцюристи, хористи, співаки-солісти.

Стимулом молоді до театрального мистецтва є школа, в якій вони вчаться. Тут під проводом вмілих та ентузіястичних вчителів і директорки школи Сестри Теодозії защеплюються та плекають творчі елементи у наших студентів. Висліди цієї праці ми бачимо в постановці п'єси.

Ось прийшов цей великий вечір, який впродовж десяток років став шкільною традицією весняної пори. У п'ятницю, 6 травня, о год. 7:30 вечора в шкільній авдиторії учні 12-ої кляси української католицької середньої школи Непорочного Зачаття в Дітройті разом зі шкільним хором поставили дві одноактівки Василя Сафронова-Левицького „Королівські шати" і „Золота рибка".

Всю працю з великим ентузіязмом координували і режисерували Андрій Смик та Світлана Площанська — керівники кляси та вчителі української мови в цій школі.

Хор середньої школи під вмілим керівництвом музичного режисера та диригента Христини Романи Липецької виконав пісні: „Божа Мати", муз. М. Фоменка, „Київський вальс", муз. П. Китастого, та „Винне літо", муз. І. Недільського, акомпаньямент Марії Лончини-Лісовської. Ця частина програми була присвячена всім матерям у навечер'я Дня Матері.

„Королівські шати" — сценічний жарт на одну дію за казкою Андерсена. Це про короля, що купив собі новий одяг, який є дуже дивний — він зовсім невидимий. В головних ролях виступають Степан Стрихар і Христя Куцло. Король (Степан Стрихар) виконав свою ролю дуже добре, грав із молодечою вервою так, що заслужено подобався публіці. Христя Куцло, Наталя Раффо і Діяна Дуген — кравці, поводилися на сцені як досвідчені актори. Міністер Богдан Савка і маршали Сильвія Цибарт і Анна Галка чарували всіх вільною та комічною грою. В другорядних ролях виступали: Робін Кушнір, поет Михайло Вайгел, хлопчик Микола Крейді. Всі актори вив'язалися зі своїми ролями добре.

Друга актівка „Золота рибка" — це жарт-фантазія в одній відслоні про двоє старших людей, що згадують ностальгічно свою молодість. Дідусеві сниться сон, що він як рибак зловив золоту рибку, яка вміє чарівно співати, танцювати та цілувати.

Петро Мазяк як старший пан Філечко дав правдивий образ. Маючи веселу вдачу та гарний голос, він у цій ролі незаступимий! В нього справжній талант до акторства та комізму. Мілечка — його вірна дружина (Оленка Площанська) — це вроджений талант досвідченої акторки, яка досягає професійного рівня. Христя Шаран — Золота Рибка своїм ліричним голосом сопрано, принадною постаттю та грою чарувала публіку. В ролі дерев виступали Андрій Куцло, Петро Лісовський, Лев Площанський, Тарас Савка і Тарас Стрихар.

Петро Мазяк у ролі пана Філечка у п'єсі „Золота рибка".

Сцена з п'єси „Золота рибка". Зліва: Петро Мазяк, Христя Шаран та Оленка Площанська.

Це була яскрава творча вистава — зовсім молоді актори показали себе дуже талановитими, розкрились з цієї сторони, яку ми в школі ніколи не бачили — це справді їх перші кроки в творчій майстерні!

Постановка цієї п'єси дала публіці та всій нашій громаді можливість переконатися, яке велике завдання виконує наша українська католицька середня школа Непорочного Зачаття, бо зі сцени лунає чиста українська мова, що публіці давало доказ потреби існування нашої школи.

Заповідачами були Наталя Тарнавська і Михайло Кушак, які виконали це гарно та старанно.

Характеризувала дуже вміло Люба Китаста. Технічне оформлення виконав Іван Китастий, а гротесковий портрет короля — Петро Лісовський та Христя Попа.

Батьки та вдячна публіка нагороджували всіх артистів теплими та тривалими оплесками, виявляючи своє захоплення та признання.

Після вистави Клюб Батьків при цій школі на чолі з Лідою Вроблевською гостив усіх присутніх солодким та кавою.

В цей траневий тихий теплий вечір, розходячись по своїх домах, батьки та гості були дуже вдячні педагогам та своїм дітям, що подарували нам такий гарний вечір, повний творчости та молодечого завзяття!

Христина Годів-Юзич

Готується...

(Закінчення зі стор. 1)

кож, що багато із матеріялу, що буде на цій історичній виставці, дісталося різними шляхами, часто тайними, щоб тепер вперше в такому виді представитися ширшій публіці.

Виставку, яка буде приміщена в Українському Спортовому Клюбі, 122 Друга авеню в Ню Йорку на другому поверсі, відкриє в неділю, 5-го червня, голова комісії І. Кобаса, а головне слово матиме голова Ділового комітету для відзначення 50-річчя УГВР інж. Роман Галібей.

Для інформації читачів подаємо ще точно дні та години, в яких виставка документів буде проходити. В неділю буде відкрита до 6-ої вечора, в середу 8-го червня, від 5-ої по полудні до 8-ої вечора, в суботу 11-го червня, від 1-ої до 3-ої по полудні. В неділю, 12-го червня, від 6-ої до 8-ої вечора, в п'ятницю, 17-го червня, від 5-ої по полудні до 8-ої вечора і в суботу, 18-го червня, від 2-ої по полудні до 7-ої вечора. Того дня увечорі буде святочне закриття виставки.

Цим однак ця історична виставка не закінчить своєї дії. Як відомо, в липні плянуються великі відзначування 50-річчя УГВР в Україні, конкретно у Києві та у Львові, получені із науковими конференціями та різними імпрезами. Враз із тим буде показана ця виставка, яку матимемо нагоду незабаром оглядати в Ню Йорку. Організатори плянують перевезти її в цілості до Києва і до Львова, і там вона напевно буде мати великий успіх, як живий доказ визвольної боротьби у час і після Другої світової війни, коли народ України під чужим гнетом не мав можливости знати правду про цю боротьбу, а молодші покоління досі не вчаться про неї у школах.

У 10-річчя смерти Б. Зорича

З приводу 33-ої Конвенції УНСоюзу дуже хочеться, парафразуючи Шевченка, сказати: „Не забудьте пом'янути тих, що Союз будували і якби вони встали, то вони, що в Союзі працювали, в Союзі панували, то його не пізнали б, як у століччя Союз став силою американської України і у своїй місії дійшов до висот, з яких українці тут і там горді".

Про тих, що починали в Шамокіні і в Джерзі Сити є вже писана історія. Та велич УНСоюзу не в мільйонах, а в людях, що просто йшли і будували союзовий масстат.

Крім писаної історії існує ще усна словесність. Треба бути нового Сковороди, щоби їхав, а не пішки мандрував по різних громадах і збирав нову історію.

До тих новітніх належить св. п. Богдан Зорич. Згадаймо його в 10-річчя смерти.

Б. Зорич будував УНСоюз в Канаді, бо єдиний перший відділ у Віндзорі не віддзеркалював можливости росту. Треба було нових людей, і одним з тих новиків був молодий Богдан, який зумів підібрати помічників-організаторів, що їздили старими автами по Канаді, а навіть одного разу до „ламбер кемпс" приїхали санками з псами, як мені оповідав Володимир Гірняк, щоби вписати до Союзу. Всякий почин у політиці, економіці чи організації потребує проводу, який мусить мати віру і надію в успіх. Б. Зорич був провідником УНС в Канаді. Провідник Богдан Зорич і в товариському житті умів творити атмосферу співжиття. Б. Зорич був добрим промовцем і режисером промов на зборах і на дозвіллі. Під час його промов, люди не засипляли, як то не раз буває. У веселих вечорах я бував партнером.

Св. п. Б. Зорич

Відійшов, лишив наслідця — великий 437-ий Відділ, секретарем якого є його дружина і дві активні доні, що люблять працю і мистецтво.

Не забудьте пом'янути незлим, тихим словом!

Степан Куропась

ЗВЕРНЕННЯ І ЗАКЛИК ДО ЧИТАЧІВ „СВОБОДИ"!

(Закінчення зі стор. 1)

цьому випадку всі читачі зрозуміють цю складну фінансову ситуацію Видавництва „Свободи та своєю пожертвою допоможуть йому вести дальшу безперервну працю для добра української громади та української справи .

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ УНС

Ім'я і прізвище .....

Адреса .....

.....

Передплата .....

Пожертва .....

Дорогі Читачі!

На останньому засіданні Головного Екзекутивного Комітету, при кінці місяця березня ц.р. детально передискутовано проблему великих коштів і недоборів, зв'язаних з видавництвом УНСоюзу, тобто з виданням щоденника „Свобода", англомовного „Українського Тижневика" та місячника „Веселка".

Щоб зарадити дефіцитові у висоті 1.1 міл. дол. кожного року, видвигнені тоді були різні розв'язки, які Головний Екзекутивний Комітет плянував подати до розгляду черговій, 33-ій Конвенції.

Опісля вив'язалася на сторінках „Свободи" жива дискусія на тему бути, чи не бути „Свободі" — єдиному щоденникові у діяспорі. Делегати на 33-ій Конвенції рішили взяти до уваги бажання більшості членів, що щоденник мусить дальше існувати, бо без нього перестане існувати українська заморська громада.

Але щоб допомоги нести тягар видань рішено на 33-ій Конвенції піднести поступово передплату щоденника „Свобода" як слідує:

Нова передплата „Свободи":

Для членів УНС		Для нечленів УНС
Від 7/1/94	$30. річно або .12 ц. денно	
Від 7/1/95	$45. річно або .17 ц. денно	
Від 7/1/96	$65. річно або .25 ц. денно.	
Для нечленів УНС		
Від 7/1/94	$55. річно або .21 ц. денно	
Від 7/1/95	$70. річно або .27 ц. денно	
Від 7/1/96	$85. річно або .33 ц. денно	

Передплата англомовного „Українського Тижневика" встановлена, як слідує:

Нова передплата „Українського Тижневика":

Для членів УНС		Для нечленів УНС
Від 7/1/94	$20 річно	$30 річно
Від 7/1/95	$30 річно	$40 річно
Від 7/1/96	$35 річно	$50 річно

Нова передплата дитячого журналу „Веселка":

Для членів УНС		Для нечленів УНС
Від 7/1/94	$7 річно	$10 річно
Від 7/1/95	$9 річно	$12 річно
Від 7/1/96	$11 річно	$13 річно

Чому потрібно було піднести передплату видань?

Ще від 1982 року обов'язувала для членів річна оплата „Свободи" у висоті 15 дол., коли піднесено її на Конвенції у Рочестері з 7.80 дол. Тобто за кожну „Свободу", доставлену до дому, передплатники члени тепер платять по 6 центів денно ,а нечлени 14 центів денно.

Які прибутки мало Видавництво „Свобода" у 1993 році?

Від 4,117 членів УНС, з членськими вкладками	$53.200
Від 4,302 членів прямо до „Свободи"	$65,291
Продаж на станках	$7,000
Від нечленів (по 40 дол. річно)	$980.09
Разом з передплат	$223,500
Датки на пресовий фонд „Свободи"	$11,545
З оголошень	$240,000
Разом прибутки у 1993 році	**$475,045**

Видатки „Свободи" у 1993 році:
Кошти друкування і висилки „Свободи":

	Денно	Річно
4-сторінкового числа (260 чисел)		
Папір (2/3 ролки, кошт якої є $360)	$ 270	$ 70,200
Поштова пересилка	$1,500	$390,000
Матеріяли і хемікалії	$ 30	$ 7,800
Разом	**$1,800**	**$468,000**
Платні, зв'язані з друком та висилкою		$81,458
Платні редакторів, кореспондентів та складачів		$544,401
Кошти бенефітів працівників (групове і медичне забезпечення, пенсія 35% суми платень)		$ 219,051
Разом всі платні і бенефіти		$ 844,910
Інші видатки (телефон, факс, направи машин тощо)		$45,335
Всі видатки „Свободи" у 1993 році		**$1,358,245**
Всі прибутки „Свободи"		**$ 475,045**
Недобір „Свободи" за 1993 рік		**$ 883,200**

„Свободу" друкується тиражем 12,000 примірників денно.

Кошти видання щоденника є $1,358,245 річно ,або .43 центи за кожну чотиристорінкову газету денно, або 112 дол. річно.

Тому, що передплата виноситиме для членів тільки .12 центів денно, УНСоюз доплачуватиме в першому році .31 центів денно до кожної газети.

НОВА ВЛАДА Південно-Африканської Республіки має намір „амнестувати засуджених за злочини, пов'язані з апартеїдом", однак кожен з кандидатів на дочасне звільнення з тюрми „мусить докладно розповісти про свої колишні дії і покаятися". Амнестія стосуватиметься і білих поліціянтів, які перевищили свої повноваження, захищаючи порядки апартеїду. Стало також відомо, що президент ПАР Нелсон Мандела готовий зустрітися з лідерами напіввійськової організації Африканерський рух опору, в якому об'єднуються ультраправі елементи.

О. Солженіцин...

(Закінчення зі стор. 2)

таборі мають характер зовнішніх обставин, з якими І. Денісовіч, хитрувати російський мужик, успішно справляється, ще й „гнилим інтелігентам" допомагає. Фінал повісти підкреслено оптимістичний — ударна праця допомогла героєві повісти одужати, його бригада виконала виробниче завдання, він схитрував і вкрав дві пайки, багатий сусід пригостив його гостинцями з посилки, а увесь табірний режим зображений як щось випадкове, а не органічно притаманне комунізмові. Вийшла не трагедія, а типовий „роман обставин", які герой успішно долає. Все це не суперечить канонам соціялістичного реалізму.

Міт четвертий. Солженіцин — моральний пророк. Це надзвичайно важливий момент для Солженіцина. Коли він побачив, що його головна праця — багатотомник „Красное колесо" — з основною ідеєю, що дійсна революція у Росії — це лютнева 1917 року, демократична, а не Жовтнева 1917, большевицька, не знайшов ніякої аудиторії і не справив академічного впливу, він все більше й більше вдавався до моралізаторської публіцистики. Одним з найяскравіших прикладів останньої є есей „Как нам обустроить Россию", у якому Солженіцин відмовляє Україні у праві існувати як незалежна від Росії держава та наполягає на союзі трьох слов'янських держав під проводом Росії. Усе це поєднується з утопічними проєктами відновлення інститутів російської монархії (земство) та проповіддю ідеалів соборности російського православ'я. В останній час Солженіцин різко посилив критику сучасного модерністського мистецтва та західнього суспільства за бездуховність та нерозуміння Росії та „російської душі", цього специфічно російського небажання та невміння сумлінно працювати, виконувати закони, жити самому і давати жити іншим.

Росія, на його думку, мусить йти своїм особливим шляхом. Ідеали Заходу для неї не підходять.

Єльцинська революція мала немов би два крила. Одне репрезентував Сахаров з ідеями людської особистости, прав людини, демократичних ідеалів. Друге — представив Солженіцин, ідеї державности, соборности, патріотизму, що межує з великодержавним шовінізмом. Зі смертю Сахарова та розпадом „Демократичної Росії", співзасновниками якої були Єльцин та Сахаров, закінчився ліберально-демократичний етап єльцинської революції. Нині вона, як у дзеркалі, дивиться у Солженіцина та відтворює на практиці його основні ідеї. Уже майже впала Білорусь. Російський міністер закордонних справ Козирєв безустанку говорить про необхідність боронити „русскоязычное население" у країнах „ближнього зарубіжжя" та про особливу миротворчу місію російських військ там. Нема ніякого сумніву, що на черзі Україна, особливо беручи до уваги результати останніх виборів та проблему Криму.

Для підтримки другого етапу єльцинської революції й повернувся у Росію Солженіцин. До речі, чи повернув він КГБ ті п'ятсот німецьких марок, які йому дав співробітник КГБ у літаку перед висилкою у Німеччину? Я не знаю, чи наведе щось тендітна російська демократія з приїздом Солженіцина. Але знаю напевне, що — американська навряд щось втратить.

Лікарі...

(Закінчення зі стор. 2)

провадити до кінця поліпшення здоров'я дітей. Не зважаючи на великі економічні труднощі, 1993 рік все ж таки приніс чимало успіхів для охорони здоров'я області. В Долині відкрито районну стоматологічну клініку, в Івано-Франківському засновано Народну Лічницю для бідних людей, а також поліклініку у Медичному Інституті. Медичне вивнування та нові лікувальні програми запроваджено у Войнилові, Коссові, Городенці, Надвірній та Калуші.

На засіданні Колегії Управління Охорони Здоров'я Івано-Франківської області рішено підвищувати кваліфікації лікарів і медичного персоналу, а також запропоновано державній обласній адміністрації додаткові пільги для родин, що мають дітей. У короткій статті неможливо згадати про все, що написано у згаданих числах „Колеги". Можна сказати, що ця газета є цікава і різноманітна. Згадаю побіжно, що там є поміщені, наприклад програми кандидатів до Верховної Ради України. Є програми „духовного християнського відродження", з участю студентів і викладачів Івано-Франківського Медичного Інституту та греко-католицького духовенства; є довга вдумлива стаття про „Милосердя, евтаназію і госпіс"; маємо там поради юристів; листу ліків, що їх можна дістати в обласному аптечному складі; є декілька інтерв'ю з визначними людьми з ділянки здоров'я; є коротка статтю про 500-ліття від дня смерти славного українця Юрія (Георгія) Дрогобича, визначного доктора філософії і медицини; маємо згадку про українських лікарів у ЗСА, д-рів Павла Пундія та Романа Смика; довідуємося, що в Україні появилася п'ята лікарська газета „Українська Медична газета", що виходить у Тернополі. У „Колезі" знайдемо також поетичні твори, а навіть симпатичні медичні дотепи. Взагалі цю газету цікаво читати і то не лише членам медичної професії.

Тенісові турніри на Союзівці

Тенісова ланка УСЦАК подає до відома, що на літній сезон на Союзівці заплановано такі турніри:

2-3-4-го липня — УСЦАК-Схід
6-7-го серпня — Подвійні ігри
2-5-го вересня — Крайові чемпіонати УСЦАК
22-23-го жовтня — КЛК

УКРАЇНО, НЕНЕ МОЯ!

Сповідь: поезії, писанки.
Збірник.
Упорядкування Олега Шевченка.
Малюнки Ераста Біннішевського.
Редактор І.Т. Бойко.
Київ, видавництво „Веселка", 1993, з друкарні „Поліграфкнига", стор. 326. Тверда оправа, ціна 16.00 дол.

Можна набувати у книгарні Свободи. Мешканці стейту Ню Джерзі зобов'язані долучити до ціни 6% продажного податку.

Дуже гарний вибір поезій старших і сучасних поетів в поклоні Неньці-Україні, ілюстрований кольоровими писанками з різних земель України.

УВАГА! УВАГА!

Пригадується, що

Посмертні оголошення

до поміщення в щоденнику „СВОБОДА"

приймаються тільки до години 8:30 ранку,

якщо родина бажає їх мати надрукованими того самого дня.

ВІДДІЛ ОГОЛОШЕНЬ

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що 29-го травня 1994 р. з волі Всемогучого несподівано упокоївся в Бозі, проживши 70 років, наш найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ І ШВАГЕР

бл. п.

ОСИП КУДРИК

ПАНАХИДА — середа 1-го червня о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Петра Яреми, 129 Схід, 7-ма вулиця, Ню Йорк.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ — в четвер 2-го червня о год. 9:30 ранку в церкві св. Юра, а опісля на українській католицькій цвинтар св. Духа у Гемптонбурґу, Н. Й.

Залишені в глибокому смутку:
дружина — МАРІЯ
син — МИХАЙЛО з дружиною НАДЕЮ та дітьми: МІСЬО, ХРІСТ і ТІФАНІ
донька — ОЛЯ з мужем ПЕТРОМ
шваґрова — КАТЕРИНА з мужем СТЕПАНОМ КАЧМАРСЬКИМ
близькі і дальші родини в Україні і ЗСА.

Замість квітів просимо ласкаво складати пожертви на Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля через Український Спортовий Клюб в Ню Йорку.

Ще один успіх

Цьогорічна спроба зустрічі клівлендських українців з нашими олімпійськими чемпіонами Оксаною Баюл і Віктором Петренком, не зважаючи на всі зусилля та старання місцевих спортових і молодечих організацій 10-го травня ц.р. не відбулася з причини їхнього стислого порядку виступів та строгої опіки спонзорів. І хоч авторові цих рядків і багатьом іншим українцям через брак відповідних квитків прийшлося сидіти на '...бантах", там де горобці ночують, на заповненому по береги стадіоні, наші серця були переповнені радістю і гордістю за нашого українського „ангела" Оксану (так її назвала американська преса).

І хоч в лютому цього року проминула вже зимова Олімпіяда в Норвегії, до участи в якій збірної України в немалій мірі причинилася і наша діяспора, головно УСЦАК, вагомою матеріяльною підтримкою, то ми входимо тепер у другу, ще більшу, фазу, а саме до підготови і виступу олімпійської збірної України на літніх Олімпійських Іграх, що відбудуться в 1996 році в Атланті, Джорджія. Українська Спортова Централя Америки і Канади, а також Український олімпійський комітет у стейті Огайо, твер до вірять, що у Клівленді і взагалі у ЗСА є багато більше прихильників українського спорту, які причиняться до його підсилення і який в свою чергу принесе черговий великий розголос про Україну та поставить її на гідне місце між народами світу. Тому збіркова акція буде продовжуватися аж до часу Олімпіяди.

Пожертви можна складати в Клівленді із зазначенням „Олімпійський Фонд" на число конта 6308 в **клівлендській Кредитівці „Самопомінь", або виписувати на „Фонд Відродження Спорту в Україні"** і пересилати до УСЦАК на адресу: 680 Sanford Ave., Newark, N. J. 07106.

Іван Росул

Андрей Медведєв — продукт імперського середовища

Пригадаймо собі, що ще в 1989 році спорт в Україні розвивався у двох протилежних і суперечних напрямках. З однієї сторони спорт плекали на високому рівні, присвячуючи велику вагу розвиткові тіла, а з другої — пляново і систематично занедбували його українськість, вбиваючи в здоровому тілі здоровий дух. І це була найбільша трагедія в історії українського спорту XX століття.

Наприкінці 1990 року перестала діяти відкрито московсько-більшовицька система з її методом вбивати національне почуття українських спортовців і врешті почався процес відродження, але він покищо проходить „слимаковим" темпом, повільно, бо мусить долати ще залишки старої імперської структури, що продовжує діяти закрито, підпільно.

На цьому важкому шляху відродження не бракує й додаткових перешкод, що їх відкрито і часто на міжнародних форумах підставляють колишні вихованці диявольської системи. Одним з таких, що вибивається на видне місце, є талановитий тенісист, народжений в Києві, Андрей Медведєв. Важко збагнути хто вщепив цю люту ненависть Медведєва до самостійної України: його батьки чи, може, тренер, росіянин Александр Долгополов? Сама ця ненависть не могла так глибоко вкорінитися в людині, що народилася в такому чудовому місті, як Київ, що живилася українським хлібом, що дістала бажану освіту і фундаментальні підстави вийти у великий спорт, стати мільйонером.

Вже в цьому році Медведєв виграв два великі тенісові турніри, останньо в Гамбургу у відкритому чемпіонаті, з якими зв'язані сотні тисяч долярів. Починаючи від Австралії, де два роки тому Медведєв започаткував свої успішні виступи, симпатики спортової України з великим ентузіязмом підтримували виступи Медведєва, ідентифікуючи його з відновленою самостійною Україною, адже поруч його прізвища завжди в телевізійних передачах і в пресі при звітах його змагань подають Україну і блакитно-жовтий прапор.

На жаль, Медведєв, громадянин України російського походження, у своїй поведінці не виявляє вдячности державі, яка, як сказано вище, випустила його в цивілізований світ добре підготованим до життя і спорту. Навпаки, у своїх численних інтерв'ю і зустрічах з пресовими репортерами і колюмністами Медведєв виявляє пихату балакучість, дуже часто критично висловлюється про ЗСА, вихвалює колишню совєтську систему, але в центрі уваги завжди в нього ненависть до самостійної України. В минулому ми вже згадували про його „дружні" вислови до спортових кореспондентів „Ню Йорк Таймсу", нюаркського „Стар-Леджер" й інших газет.

І ось нова „квітка" в журналі „Теніс" за травень 1994 року. В довгому інтерв'ю з репортером Кристофером Кларі, Медведєв не забув „своєї" батьківщини. Між іншим, на запит цього репортера щодо серйозности чорнобильської катастрофи, замість висловити обвинувачення тодішньому совєтському режимові, що був причетний до тієї трагедії і затаїв її серйозність, Медведєв заявив, що від часу тієї катастрофи він ненавидить Україну і все те, що вона репрезентує... „Лідерів України, які говорять, що я українець, я міг би вбити, серйозно! Решта людей, які кажуть, що я українець — то в порядку. Мені на цьому не залежить". На запит, чому Медведєв продовжує грати за Чашу Дейвиса для України, чому не для Росії, коли називає себе росіянином, Медведєв відповів: „Це все одно. Я не живу там. Я народився в Совєтському Союзі. Тепер вони пробують зробити мене українцем, але воно ясно, що я не українець. Я народився в Совєтському Союзі і мої родичі є росіяни. Воно так, як в Америці. Якщо скажеш, що ти є джорджіянець, або фльоридець, не американець? Воно звучить смішно..." Ось так інформує про Україну чужинецький світ її громадянин Андрей Медведєв. В цьому ж інтерв'ю Медведєв ґльорифікував КГБ як „найбільш чесну установу, яка є найкращою для російського народу". І в цьому Медведєв, мабуть, не помилився. Тепер Медведєв і його батьки та сестра живуть в місті Карльсруге, Німеччина.

О. Твардовський

Зустріч з Оксаною Баюл і Віктором Петренком

Іст Ґановер, Н.Дж. (О.Т.) — Згідно з ініціятивою Координаційної Ради УККА стейту Ню Джерзі при співучасті Централі УСЦАК, 3-го травня ц.р. в Рамада Готелі відбулася зустріч з українськими олімпійськими і світовими чемпіонами Оксаною Баюл, Віктором Петренком і їх тренеркою Галиною Змієвською. Зустріч відкрив голова Ділового комітету Іван Буртик, який, привітавши понад 300 -членну публіку, представив господаря зустрічі Северина Палидовича. Бурею оплесків привітали присутні вхід на почесні місця наших чемпіонів і їх тренерки. Представивши гостей, ведучий програмою покликав по черзі до слова: голову УККА д-ра Аскольда Лозинського, репрезентанта УСЦАК Омеляна Твардовського, представника губернаторки Ню Джерзі Кристі Вітман В. Заліска. Усі вони щиро привітали чемпіонів від своїх організацій і при цьому визначили важливість спорту, яким нині Україна промощує собі шлях на міжнародну арену. З огляду на важкі економічні обставини спорт в Україні, що поволі відроджується, потребує підтримки діяспори і тому промовці закликали симпатиків спорту України продовжувати тісну співпрацю з УСЦАК і новозаснованими комітетами в кількох містах ЗСА і Канади для підтримки Олімпійської збірної на Олімпіяду в Атланті. Після цього із словами вдячности і захоплення щирістю зібраних учасників виступили по черзі В. Петренко, О. Баюл і їх тренерка Г. Змієвська. Між іншим, вони спростували чутки та запевнили, що продовжуватимуть репрезентувати Україну на майбутніх Олімпіядах і світових чемпіонатах. При цьому тренерка Г. Змієвська закликала присутніх і взагалі симпатиків спорту України підтримати відбудову льодової арени в Одесі, де буде далі тренуватися О. Баюл і ряд інших юних фігуристів України.

Чистий прихід зустрічі на ту ціль приніс коло 4,500 дол. Ще перед закінченням зустрічі сотні присутніх мали можливість дістати автографи і знімки чемпіонів. Між почесними гостями була присутня теж репрезентантка НОК України Лариса Темпл.

Цю успішну зустріч підготовив і провів діловий комітет у складі: І. Буртик — голова, О.Твардовський — заступник, С. Палидович Ю. Попель, К. Семанишин, С. Татаренко, О. Кордуба, М. Биц, В. Васьків, П. Палюх, Я. Івахів, Г. Добуш, П. Ґерула, С. Кметь і Орест Федаш, менаджер Рамада Готелю.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Поява перших дитячих книжок в Україні заходами діяспори

Хоч з актом проголошення української держави наші засоби масової інформації — преса, радіомовлення й телевізія на терені західньої діяспори почасткомо майже всю увагу звернули на державницько-політичну, економічну, мілітарну, екологічну проблематику нової держави, то останнім часом можна завважити проблиски заінтересування теж ділянками початкового й середнього шкільництва та літератури для малят, дітей і молоді.

Якщо ми хочемо, щоб у наступному сторіччі в західній діяспорі, зокрема в ЗСА й Канаді, наше майбутнє покоління поруч збереження льояльности до нової батьківщини, зберегло теж свідомість приналежности до українського кореня, мусимо вже тепер вести акцію в цьому напрямі.

Одним із найважливіших, хоч і не єдиним, засобом досягти цієї мети є рідне шкільництво і мистецьке друковане слово в формі дитячих і юначих книжок та журналів.

Спорадичні короткі заклики-гасла в пресі, мовляв „Без української школи й книжки не буде української дитини!" цього завдання не виконають. Акція в цій ділянці мусить бути організована, плянова, ведена компетентними чинниками на відповідному літературно-мистецькому рівні з застосуванням вимог дитячої й юначої психології, за принципами методики й дидактики притаманної вихованню й навчанню малят, дітей та юнацтва.

Тому треба привітати в цьому напрямі акцію, яку *успішно почали Українські* Працівники Літератури для Дітей і Молоді (УПЛДМ). Це колишнє перенаване Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді, засновником якого був редактор і видавець дитячої літератури Богдан Гошовський, а тепер душею цієї організації є Леся Храплива-Щур та Ївга Шугай (псевдо дружини ред. Б. Гошовського).

Заходами УПЛДМ та старанними жертвенних меценатів — окремих осіб, чи організацій і товариств появилося в Україні, зокрема Західній вже кілька книжок з ділянки літератури юного читача, які отримують безкоштовно дитячі садки, дошкілля, початкові школи. Про деякі з них, а саме „Гарфа Леілі", „Меч і Книга", „Учителька", що появилися спільними зусиллями УПЛДМ і Марії Крижанівської, яка крім того покрила кошти видання, була вже згадка в „Свободі" за 23-те березня та 25-те квітня ц.р. У цій згадці накреслено теж плян дальших видань.

В найновішому бюлетені УПЛДМ за квітень ц.р. згадано про „перші ластівки" кількох нових видань, які прибули з України в діяспору. Це оповідання авторства Марії Дмитренко (псевдо Богдани Світлик) п.з. „Михайлик" про пригоди малого розвідника УПА. Це оповідання вийшло вже сьомим накладом — перший накладд появився в 1949 році, потім воно було опубліковане в „Свободі", а згодом у дитячому журналі УНС „Веселці". З черги воно вийшло двома накладами ОПЛДМ в Канаді. Теперішній, сьомий наклад в Україні фінансувало Т-во колишніх Вояків УПА з участю д-ра М. Ценка, який склав поважний даток у пам'ять своєї дружини. Текст ілюстрував Мирон Левицький і Василь Залуцький, вступне слово написала Леся Храпливаа-Щур. Технічно воно було здійснене в в-ві „Атлас" у Львові. Тепер розповсюджують його в школах України.

За останнім бюлетеном УПЛДМ вийшли ще такі книжки: „Вибрані казки" Юрія Тиса (це передрук першого видання) з ілюстраціями Петра Андрусева та з портретом автора роботи Бориса Крюкова. Книжка появилася в в-ві „Каменяр" у Львові. Кошти видання покрило Братство Вояків І Дивізії Української Національної Армії.

Завдяки щедрим пожертвам Юрія Стельмаха і парафії св. Миколая, очолюваної о. прот. Д. Даньковським з Торонто в в-ві „Просвіта" у Львові вийшла дбайливо видана збірка „Джерело Марії", в якій вміщено 34 легенди й перекази 12-ти різних авторів з ілюстраціями низки передових наших мистців-ілюстраторів. Ці легенди раніше були публіковані в журналі УНС „Веселка".

Збірка має 62 сторінки. Призначена для дітей дошкілля, початкових народних і недільних шкіл та для домашнього читання. Вступне слово підписане УПЛДМ.

* * *

Окремо треба згадати появу друком у Західній Україні довідника авторства педагога Антоніни Горохович з Торонто. Це дидактично-методичний порадник для молодих батьків і для виховників та вчителів п.з. „Плекаймо в дитини розум і душу". Цей довідник має підзаголовок „Українська виховна система" (давня назва „Батьки і діти"). Книжка має 110 сторінок друку та 9 окремих розділів. На вступній сторінці портрет авторки. Текст багато ілюстрований. Видавцем є „Всеукраїнське Т-во „Просвіта" ім. Тараса Шевченка, Дрогобич, друкарня „Бескид" 1992.

Треба з признанням ставр дити, що західньо-українські, конкретно галицькі, педагогічні кола прихильно ставляться до видавання, чи перевидавання дитячих книжок, або педагогічних довідників, а видавці дбають про естетичний вигляд видань.

В випадку довідника Т. Горохович дрогобицька „Просвіта" видала його власним накладом (два перші появилися в Канаді в 1965 і 1990 рр.) з передмовою Видавничої ради в серії „Бібліотека для всіх" та з вступним словом Михайла Шалети.

Зреферував Володимир Бераґура

Відома Християнська Місія

„YOUTH CORPORATION No. 20"

яка існує з 1980 року (Sacramento CA)

Після успішної доставки контейнера на Україну у травні ц.р. (всього за 4 тижні!) з вантажем гуманітарної допомоги, знову приймає пачки в Україну по ціні 50 центів за фунт.

ТЕЛ.: (215) 583-4422 або (215) 532-9824

УКРАЇНСЬКІ СІЧОВІ СТРІЛЬЦІ 1914-1920

Редактор **Богдан Гнаткевич** при співпраці **Льва Лепкого і Івана Німчука**

Ілюстрації **Івана Іванця і Северина Пастернака**

Матеріяли до альбому зібрали **Іван Іванець і Василь Софронів-Левицький**

Накладом ювілейного Комітету Львів, 1935, репринтне відтворення з 1935 року, Львів, видавництво „Слово", 1991, з друкарні Поліграфкнига, Київ, стор. 160. Тверда оправа, ціна 19 дол.

Можна набувати в книгарні „Свобода".

Мешканці стейту Ню Джерзі зобов'язані долучити до ціни 6% продажного податку.

ЗМІНА АДРЕСИ

До Адміністрації „Свободи"

30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302

Прошу змінити мою адресу:

„Свободи" ☐ „Українського Тижневика" ☐ „Веселки" ☐

Моя СТАРА АДРЕСА була:

Число Відділу (якщо член УНС) .....

Ім'я і прізвище .....

Адреса .....

.....

Моя НОВА АДРЕСА така:

Ім'я і прізвище .....

Адреса .....

.....

На зміну адреси проситься ОБОВ'ЯЗКОВО ДОЛУЧИТИ $1.00.

ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗМІНИ АДРЕСИ ТРИВАЄ ВІД 1-2 ТИЖНІВ

STP scope travel inc

1605 Springfield Ave Maplewood NJ 07040

For Information 201 378-8998

Reservations *ONLY* 800 242-7267

1943 1994

			DIVIZIA - BRODI TOUR A	DIVIZIA - BRODY TOUR B
JULY	Day		17 days *escorted from New York* All inclusive	17 days *escorted from New York* Partial services
20	WED	1	NEW YORK NONSTOP	NEW YORK NONSTOP
21	THU	2	IVANOFRANKIVSK BUS TO **LVIV**	IVANOFRANKIVSK BUS TO **LVIV**
22	FRI	3	*Brody Celebration*	*Brody Celebration*
23	SAT	4	*Brody Celebration*	*Brody Celebration*
24	SUN	5	*Brody Celebration*	*Brody Celebration*
25	MON	6	Free day	Free day
26	TUE	7	Free day	Free day
27	WED	8	Free day	Free day
28	THU	9	LVIV/**FRANKIVSK** via Rohatyn/Halych	Free day
29	FRI	10	City Tours	Free day
30	SAT	11	Kosiv Bazaar/Kosmach/Kolomyja Exc	Free day
31	SUN	12	Yaremtche/Dovbusha Skeli Exc	Free day
Aug 1	MON	13	FRANKIVSK/**KYYIV** plane	LVIV/**KYYIV** plane
2	TUE	14	City Tours	City Tours
3	WED	15	Kaniv/Pereyaslav Exc	Kaniv/Pereyaslav Exc
4	THU	16	City Tours	City Tours
5	FRI	17	KYYIV/NEW YORK NONSTOP	KYYIV/NEW YORK NONSTOP

Depart USA Jul 20 — Return USA Aug 05 — Cost $1950 — *Single supplement $350*

Depart USA Jul 20 — Return USA Aug 05 — Cost $1650 — *Single supplement $350*

Escort: Yurij Ferencevych

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ТЕОДОЗІЯ КАЧАЙЛО член УНС Відд. 221-го Т-ва ім. св. Стефана в Чикаго, Ілл. померла 31-го січня 1994 року на 80-му році життя. Нар. 16-го квітня 1913 року в селі Топильна, Україна. Членом УНС стала 1949 року. Залишила у смутку мужа Івана Качайла, доньки: Надію Блощанко з мужем Анатолієм, Марію Білу з мужем Петром; внуків і правнуків. Похорон відбувся 5-го лютого 1994 року на цвинтарі Elmwood Park.

Вічна Їй Пам'ять!

Михайло Карачевський, секр.

ПАВЛИНА ДУЗІНКЕВИЧ член УНС Відд. 45-го Т-ва „Любов" у Філядельфії, Па. померла 12-го березня 1994 року на 76-му році життя. Нар. 1918 року в Станіславові, Україна. Членом УНС стала 1950 року. Залишила у смутку дочок: Марію і Романку в Україні, сина Романа. Похорон відбувся 16-го березня 1994 року на цвинтарі св. Марії на Факс Чейсі, Філядельфія, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Микола Пришляк, секр.

ПЕТРО ФЕЛІКС член УНС Відд. 83-го Т-ва ім. Івана Франка в Філядельфії, Па. помер 29-го січня 1994 року на 75-му році життя. Нар. 28-го березня 1918 року в Централі, Па. Членом УНС став 1942 року. Залишив у смутку дружину Віру і дочку Гелену Нідекен. Похорон відбувся 4-го лютого 1994 року на Whitemarsh Memorial Cemetery, Ambler, Pa.

Вічна Йому Пам'ять!

Степан Гавриш, секр.

СОФІЯ ДАЧИШИН член УНС Відд. 399-го Т-ва „Леви" в Чикаго, Ілл. померла 25-го грудня 1993 року на 80-му році життя. Нар. 29-го жовтня 1913 року в Бібрці, Україна. Членом УНС стала 1950 року. Залишила у смутку дочки Стефанію Дачишин і Марту Вланс. Похорон відбувся 28-го грудня 1993 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!

Роман Б. Прийхан, секр.

ВАСИЛЬ КОВАЛЕВИЧ член УНС Відд. 236-го Т-ва „Вільні Козаки" в Сейр, Па. помер 16-го березня 1994 року на 70-му році життя. Народжений в Польщі. Членом УНС став 1952 року. Залишив у смутку дружину Маргарету, дочки Лізу і Юлію. Похорон відбувся 19-го березня 1994 року на укр. цвинтарі в Сейр, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Сузан К. Сек, секр.

ІРЕНА ДМИТЕРКО член УНС Відд. 125-го Т-ва „Благовіщення" в Чикаго, Ілл. померла 20-го лютого 1994 року на 72-му році життя. Нар. 17-го грудня 1922 року в Винниках, Львів, Україна. Членом УНС стала 1987 року. Залишила у смутку мужа Ігоря, двох синів з родинами, дочку з родиною, 4 внуків і одну правнучку. Похорон відбувся 23-го лютого 1994 року на цвинтарі св. Миколая в Парк Ридж, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Ґльорія Пашин, секр.

ІВАН СТАРЧАК член УНС Відд. 157-го Т-ва ім. св. Арх. Михаїла в Чикаго, Ілл. помер 4-го лютого 1994 року на 77-му році життя. Нар. 1916 року в Рясі Русській, Україна. Членом УНС став 1964 року. Залишив у смутку дружину Катерину, дочку Ірину Інас з родиною, дочку Петрусю Бакунас з родиною, внуків Христю, Олексу і Теодора та бліскучу і дальшу родину на Україні і в Канаді. Похорон відбувся 7-го лютого 1994 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

В. Матичак, секр.

ФРАНКО ТИМЦЬО член УНС Відд. 264-го Т-ва „Український Тризуб" в Карнеґі, Па. помер 2-го березня 1994 року на 65-му році життя. Нар. 25-го лютого 1929 року в МекКік Рікс, Па. Членом УНС став 1947 року. Залишив у смутку дружину Пьолю, брата Івана, сестер: Марію Карто, Юлію Гашинтюк, Анну Бартні, Гелен Серджі, Маргарет Елізер, племінників і племінниць. Похорон відбувся на цвинтарі прав. церкви св. Марії в МекКік Рікс, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Богдан Грицишин, секр.

ІВАН О. НАБОЖНЯК член УНС Відд. 94-го Т-ва ім. Маркіяна Шашкевича в Гемтремку, Мнш. помер 10-го січня 1994 року на 70-му році життя. Нар. 4-го травня 1923 року в Гемтремку, Мнш. Залишив у смутку братову Марію Набожняк. Похорон відбувся 15-го січня 1994 року на цвинтарі Mt. Olivet в Дітройті, Мнш.

Вічна Йому Пам'ять!

Олена Татарська, секр.

ЕВДОКІЯ КАЧМАЙ член УНС Відд. 292-го Т-ва ім. св. Івана Хрестителя в Дітройті, Мнш. померла 5 -го березня 1994 року на 100-му році життя. Нар. 1893 року в селі Добрянк, Стрий, Україна. Членом УНС стала 1958 року. Залишила у смутку дочки Анну, Мері і Олгу, 7 внуків трьох правнуків. Похорон відбувся 9-го березня 1994 року на цвинтарі св. Ядвіґи, в Дірборн Гайтс, Мнш.

Вічна Їй Пам'ять!

Стелла Федик, секр.

МИХАЙЛО ФЕДИНСЬКИЙ мол. член УНС Відд. 123-го Т-ва ім. св. Марії в Скрентоні, Па. помер 13-го березня 1994 року на 73-му році життя. Нар. в Скрентоні, Па. Залишив у смутку дружину Марію, доньку Марію Балют, сина Михайла III, 3-ох внуків, одного брата 4 сестри та дальшу родину. Похорон відбувся на цвинтарі Дунморе в Дунморе, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

МИХАЙЛО БЕНЕШ член УНС Відд. 334-го Т-ва ім. Івана Франка в Пармі, Огайо помер 19-го березня 1994 року на 71-му році життя. Нар. 1922 року в Україні. Членом УНС став 1939 року. Залишив у смутку дружину Ольгу, дочку Сандру, сестру Агнес Стурко. Похорон відбувся 22-го березня 1994 року на цвинтарі св. Теодозія в Брукляйні, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!

Стефанія Бохонок, секр.

ТЕОДОРА ДЕМЧУК член УНС Відд. 318-го Т- ва ім. св. Ольги в Нортгемптон, Па. померла 8-го березня 1994 року на 95-му році життя. Нар. 20-го лютого 1899 року в Україні. Залишила у смутку родину Рассел, Евгена і Ірену. Похорон відбувся 12-го березня 1994 року на цвинтарі св. Івана Хрестителя в Нортгемптоні, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Стефан Савюк, секр.

ПЕТРО ПОСТУПАК член УНС Відд. 305-го в Маґоні Ситі, Па. відійшов 5-го березня 1994 року на 63-му році життя. Нар. 3-го березня 1930 року в Стил Крік, Па. Членом УНС став 1956 року. Залишив у смутку дружину Флоренс, дочку Лізу і синів Петра і Тіма. Похорон відбувся на цвинтарі сьв. Кирила і Методія у Вестерлі, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Маргарита Гентош, секр.

КЛАРЕНС БОБАК член УНС Відділу 63-го Т-ва „Січ" у Форд Ситі, Па. помер 4-го лютого 1994 року на 74-му році життя. Нар. 13-го листопада 1919 року. Членом УНС став 1937 року. Залишив у смутку братів Павла, Михайла, Івана і Олександра. Похорон відбувся 26-го лютого 1994 року на укр. кат. цвинтарі св. Марії у Форд Ситі, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Михайло Турко, секр.

KASKA Company Apartment Stores

26 First Avenue

Tel (212) 473-3550

New York, N.Y. 10009

МАЄМО БАНДУРИ НА ПРОДАЖ

* ПРАЦЯ *

Пошукуємо ЖІНКУ

до домашньої праці — варення конечне, 2 дорослі особи.

Тел.: 1 (610) 377-5824

ПОШУКУЄМО

старшу жінку пильнувати старшого чоловіка і провадити домашню працю.

(201) 334-8220

по 6-ій вечі.

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

ЛУІС НАЙТРО - директор

Родина ДМИТРИК

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N.Y.10009

(212) 674-2568